

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/289/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3212200886
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2012:3212200886.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka č. 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného Advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka č. 5, proti odporcom 1/ Q. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. B. XXXX/X, A. N. A., 2/ Z. V., bytom A. N. A., V. B. č. XXXX/X, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne Y. D. W. W. spotrebiteľom, J.: XX XXX XXX, B. XX, K., zastúpeného Q.. R. V., P. so sídlom v K., B. A. X, o zaplatenie 633.36 Eur istiny a prísl., na odvolanie vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa

10. augusta 2012, č.k. 6C/24/2012-53, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu vo výroku o trovách vedľajšieho účastníka m e n í tak, že navrhovateľ j e p o v i n ý zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov prvostupňového konania v sume 59,08 Eur, do 3 dní, na účet jeho právneho zástupcu Q.. R. V., advokáta.

Návrh na prerušenie konania z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým uznesením zastavil konanie vo veci. Vedľajšiemu účastníkovi konania náhradu trov konania nepriznal. Nariadil vrátenie súdneho poplatku za návrh na začatie konania vo výške 47,87 Eur prostredníctvom Daňového úradu Bratislava. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že dňa 12.03.2012 bol vydaný platobný rozkaz, ktorý sa nepodarilo odporcom doručiť do vlastných rúk na území SR, a preto bol uznesením zo dňa 03.05.2012 zrušený. Písomným podaním z toho istého dňa vstúpil do konania vedľajší účastník, ktorý podaním zo dňa 16.05.2012 vzniesol námietku premlčania. Navrhovateľ následne podaním zo dňa 04.07.2012 vzal svoj návrh vo veci samej v celom rozsahu späť bez uvedenia dôvodu, pričom požiadal o vrátenie súdneho poplatku. Súd preto zastavil konanie podľa § 96 ods. 1, 3 O.s.p. Vedľajšiemu účastníkovi, ktorý si uplatnil náhradu trov, túto náhradu nepriznal s odkazom na ust. § 150 ods. 1 O.s.p. Dôvody hodné osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie trov videl v tom, že trovy konania v uplatnenej výške zo strany vedľajšieho účastníka konania nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý úspech vo veci nemal. Vyslovil názor, že vedľajší účastník v danom prípade nevystupuje ako splnomocnený zástupca odporcu, pričom možno dôvodne predpokladať, že odporca o vstupe vedľajšieho účastníka do konania nemal žiadnu vedomosť. Súd zároveň poukázal na tú skutočnosť, že vedľajší účastník vstúpil do konania ako profesijná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu, bez toho, aby sa s odporcom kontaktoval a splnomocnil právneho zástupcu z radov advokátov, hoci zo samotnej podstaty vedľajšieho účastníctva vyplýva, že musí byť schopný konať v mene toho, na strane koho vstupuje do konania. Vedľajší účastník musí byť v danom prípade, keď vystupuje na ochranu záujmov

spotrebiteľa, schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach a nemá nárok na automatické ustanovenie zástupcov z radov advokátov. Ďalej prihliadol na charakter a obsah poskytovanej právnej pomoci a dospel k záveru, že v danom prípade odmenu za úkon právnej služby uplatnený ako prevzatie veci vrátane prvej porady, nie je možné priznať aj s ohľadom na skutočnosť, že v čase vstupu vedľajšieho účastníka do konania tento nemal vedomosť o prejednávanej veci, mal vedomosť len o názve navrhovateľa, mene odporcu a číslе spisovej značky, čo je zrejme aj z jeho podania, keď v oznámení o vstupe do konania sa sústredil iba na všeobecné oznámenie, že vstupuje do konania s ohľadom na splnenie zákonných podmienok. O predmete konania sa vedľajší účastník dozvedel až po vstupe do konania, keď mu bol zaslaný návrh na začatie konania, spolu s jeho prílohami a platobný rozkaz. Následne podal odpor, ktorý možno ako jediný hodnotiť ako písomné podanie vo veci samej, kde však opätovne dochádza len k výpočtu všeobecne formulovaných tvrdení o námietke premlčania, žiadne ďalšie konkrétne námietky alebo skutočnosti, ktoré by sa vzťahovali na túto konkrétnu vec, sa v podaní nenachádzajú. Údaje uvedené v odpore predstavujú len údaje, ktoré vedľajší účastník získal z listín zaslaných mu súdom a nemožno na ich základe konštatovať opodstatnenosť uplatnených trov konania zo strany vedľajšieho účastníka. Rovnako ich uvedenie v písomnom podaní súd nevyhodnotil ako účelné bránenie spotrebiteľa. Dospel preto k záveru, že trovy konania uplatnené vedľajším účastníkom sú neúčelné a zároveň boli splnené zákonné podmienky pre konštatovanie dôvodov, hodných osobitného zreteľa tak, ako to vyžaduje ust. § 150 ods. 1 O.s.p. V neposlednom rade sa zaoberal aj možnosťou priznania náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi v zmysle zásady úspešnosti, keď na základe podaného odporu, došlo v konaní následne zo strany navrhovateľa k späťvzatiu návrhu v celom rozsahu a dospel k záveru, že v danom prípade by bolo v príkrom rozpore s účelom náhradného ustanovenia § 150 Občianskeho súdneho poriadku, ktoré je zamerané na odstránenie tvrdostí pri náhrade trov konania, ktoré by nastali, ak by sa plne presadila zásada úspešnosti pri tejto náhrade.

Proti uzneseniu, a to jeho výroku o náhrade trov, podal v zákonnej lehote prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie vedľajší účastník, ktorý navrhol jeho zmenu tak, že mu bude priznaná náhrada trov prvostupňového konania v uplatnenej výške na účet jeho právneho zástupcu Q.. R. V. a navrhovateľovi bude uložená povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania vo výške 38,34 Eur. V prípade, ak by sa súd nestotožnil s vyššie uvedenou argumentáciou, navrhol, aby podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. prerušil konanie a obrátil sa na Súdny dvor Európskej únie. Súdu prvého stupňa vyčítal, že vychádzal z nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci, keďže mal na danú vec aplikovať ust. § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. a uložiť navrhovateľovi nahradiť trovy konania, keďže tento procesne zavinił zastavenie konania. Názor súdu prvého stupňa o tom, že spotrebiteľ nemal vedomosť o vstupe vedľajšieho účastníka do konania, považoval za bezvýznamný, keďže vedľajší účastník je oprávnený vstúpiť do konania na základe zákonného zmocnenia, bez osobitného súhlasu spotrebiteľa, bez preukazovania právneho záujmu na výsledku konania. Poukázal na dôvodovú správu k zákonu č. 348/2008 Z.z., ktorá zaviedla možnosť vstupu vedľajšieho účastníka organizácii na ochranu práv spotrebiteľov do konania. Súdu prvého stupňa ďalej vyčítal aplikáciu ust. § 150 O.s.p., v súvislosti s rozhodovaním o náhrade trov. Uviedol, že musí ísť o výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj odôvodnený, pričom pri skúmaní dôvodov hodných osobitného zreteľa sa spravidla prihliada na majetkové, sociálne, osobné a iné pomery účastníkov. Jeho úlohou je aj umožniť súdu výnimočne zmierniť dôsledky právnych noriem, upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu nie je možné týmto zmiernovať dôsledky špekulatívneho prístupu navrhovateľa, keď sám v nedobrej viere a vedome rozhodol vziať na seba riziko prípadného neúspechu v konaní podaním premlčaného nároku, zneužívajúc stav nízkeho právneho vedomia priemerných spotrebiteľov. Ďalej uviedol, že aj pri výklade a aplikácii ustanovenia § 150 O.s.p. je povinný súd vždy mať na zreteli účel súdneho konania a teda poskytovanie súdnej ochrany právam účastníkov. V danom prípade bola činnosť vedľajšieho účastníka v súlade s účelom súdneho konania, pretože práve v dôsledku činnosti vedľajšieho účastníka sa poskytla náležitá ochrana práv odporcovi - spotrebiteľovi. Spochybnil aj záver súdu prvého stupňa o tom, že trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka boli neúčelne vynaložené. Keď na jednej strane navrhovateľovi, v prípade jeho úspechu sú priznané ako účelne vynaložené trovy právneho zastúpenia a na druhej strane v tej istej veci vedľajšiemu účastníkovi takéto trovy priznané nemajú byť, takýto diametrálne odlišný pohľad súdu na účelnosť trov právneho zastúpenia by znamenal ľubovôľu súdu v rozhodovaní. Spochybnil aj argument o tom, že úkon právnej služby prevzatie a príprava zastúpenia, vrátane prvej porady, nebol preukázaný. Podľa jeho pokynov sa totiž zisťuje evidencia

živej spotrebiteľskej veci na súde a zisťuje sa dodávateľ, ktorý žalobu podal, vrátane súvisiacich administratívnych evidencií podľa rozhodnutia tak súdov v Slovenskej i Českej republike v obdobných veciach. Uviedol, že vedľajší účastník má v občianskom súdnom konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, na strane ktorého stojí. Zákonodarca umožnil vstup občianskeho združenia do konania a za takej situácie nepriznať mu a priori právo na náhradu nákladov, ktoré na konanie vynaložil, vrátane právneho zastúpenia, by malo za následok, že združenie na ochranu práv spotrebiteľov nielen odrádza od vstupu do ďalších konaní, keďže nemá účinné a adekvátne procesné prostriedky na to, aby zabránilo uplatňovaniu nekalých zmluvných podmienok, ale na druhej strane to dodávateľovi umožňuje bez rizika (znášania nákladov takto vyvolaného konania) si od spotrebiteľov naďalej uplatňovať neprijateľné zmluvné podmienky.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. v medziach odvolania. t.j. vo výroku o náhrade trov vedľajšieho účastníka a zistil, že v tejto napadnutej časti je potrebné rozsudok okresného súdu zmeniť podľa § 220 O.s.p. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

V predmetnej veci bolo výrokom súdu prvého stupňa, ktorý nebol napadnutý odvolaním „a preto nadobudol právoplatnosť“, konanie zastavené v dôsledku späťvzatia návrhu.

V prípade, pokiaľ je konanie zastavené, v zásade platí, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (§ 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Pokiaľ však došlo k zastaveniu konania v dôsledku späťvzatia návrhu na začatie konania, rozhoduje súd podľa ustálenej súdnej praxe podľa odseku 2 citovaného zákonného ustanovenia. Podľa prvej vety citovaného zákonného ustanovenia hradí trovy zastaveného konania ten z účastníkov, ktorý zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Zavinenie sa pri tom posudzuje len z procesného hľadiska, nie podľa hmotného práva, lebo potom by sa jednalo o posúdenie dôvodnosti nároku vo veci samej, takže by po zastavení konania súd ďalej skúmal dôvodnosť veci samej. Preto, ak vzal navrhovateľ návrh späť, z procesného hľadiska zásadne platí, ak nejde o prípad druhej veci tohto zákonného ustanovenia, že procesne zavinil zastavenie konania.

V prejednávanej veci nepochybne došlo ku zastaveniu konania v dôsledku späťvzatia návrhu na začatie konania, pričom nebolo v konaní tvrdené a nevyplývajú ani zo spisu žiadne okolnosti, ktoré by dávali podklad pre rozhodovanie o trovách zastaveného konania podľa § 146 ods. 2 druhá veta O.s.p. Navrhovateľ je preto povinný podľa § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. hradiť trovy konania. Vedľajší účastník si vyčíslil v odpore proti platobnému rozkazu (č.l. 46 spisu) trovy, tak, že tieto spočívajú v odmene za 2 úkony právnej služby po 51,45 Eur, a to za prevzatie veci, vrátane prvej porady a za vyjadrenie k žalobe + režijný paušál.

Súd prvého stupňa nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov s poukazom na ust. § 150 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Odvolací súd preskúmaním zistil, že súd prvého stupňa v danom prípade neaplikoval správne ust. § 150 ods. 1 O.s.p.

Pri použití citovaného zákonného ustanovenia ide o odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok, aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu a je odôvodnené tým, že by strohá aplikácia ustanovení o náhrade trov mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdostiam. Použitie tohto ustanovenia dopadá pritom na účastníka, ktorý by mal inak nárok na náhradu trov konania. Pri posudzovaní okolností, hodných osobitného zreteľa, sa podľa súdnej praxe prihliada na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov, teda nielen toho, ktorého by podľa všeobecných ustanovení mala postihovať povinnosť nahradiť trovy konania, ale aj toho, koho majetková sféra by bola použitím tohto

ustanovenia dotknutá. Zároveň možno uplatniť ako dôvody hodné osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie náhrady trov tiež okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihladiť na postoj účastníkov v konaní.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa za dôvody hodné osobitného zreteľa považoval okolnosti, na ktoré je súd pri rozhodovaní o náhrade trov povinný prihliadať v každom prípade (teda aj pri rozhodovaní o trovách podľa § 142 O.s.p.), pretože náhradu trov konania možno priznať len v prípade, ak sa jedná o účelne vynaložené trovy. Pri skúmaní okolností, majúcich význam pre takýto záver, však nemožno za dôvody hodné osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie náhrady trov tomu z účastníkov, ktorému by inak náhrada trov patrila považovať okolnosť, že trovy neboli účelne vynaložené. V súvislosti so skúmaním účelnosti vynaložených trov sa však odvolací súd stotožňuje so závermi súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o účelnosť trov vynaložených v súvislosti s hodnotením úkonu právnej služby, spočívajúcom v prevzatí veci, vrátane prvej porady (odmena podľa § 10 ods. 1, v spojení s § 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z.). Súd prvého stupňa v súlade s obsahom spisu konštatuje, že v čase vstupu vedľajšieho účastníka do konania tento nemal vedomosť o prejednávanej veci, mal vedomosť len o názve navrhovateľa v mene odporcu a číslo spisovej značky. Treba poukázať na to, že zo spisu vyplýva, že odporcovia nepreberali súdne zásielky, pričom podľa oznámenia poštového doručovateľa na označených adresách boli neznámi a nepodarilo sa im doručiť písomnosti, čo bolo dôvodom pre zrušenie platobného rozkazu. Nemohla byť preto realizovaná prvá porada s klientom, za ktorý úkon si vedľajší účastník uplatnil túto odmenu. Krajský súd preto považuje odmenu za úkon podľa § 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. za také trovy, ktoré neboli účelne vynaložené v danej veci.

Odmenu vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny podľa § 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 (písomné podanie na súd alebo iný orgán vo veci samej) však bolo potrebné vedľajšiemu účastníkovi priznať za podanie odporu proti platobnému rozkazu (hoci v rámci tohto odporu vyčísľuje odmenu za vyjadrenie k žalobnému návrhu). Písomný odpor proti platobnému rozkazu bol nepochybne podaný vedľajším účastníkom, pričom jeho obsah bol v súlade so záujmami odporkyne, mal za následok zrušenie platobného rozkazu, čím vznikol priestor na späťvzatie návrhu a zastavenie konania vo veci samej. Tieto trovy je preto potrebné považovať za účelne vynaložené, bez ohľadu na to, že vedľajší účastník vstupuje do konania z vlastnej iniciatívy, pričom sa jedná o profesijnú organizáciu na ochranu spotrebiteľa, ktorá by mohla byť schopná konať v mene toho, na strane koho vstupuje do konania, a to aj bez právneho zastúpenia. Trovy vedľajšieho účastníka, ktoré boli účelne vynaložené, preto spočívajú v odmene za 1 úkon právnej služby, stanovenej podľa § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. a to za podanie odporu vo výške 51,45 Eur + režijný paušál 7,63 Eur, spolu 59,08 Eur. Tieto trovy je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi navrhovateľ podľa § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p.

Odvolací súd však nevyhovel návrhu vedľajšieho účastníka na prerušenie konania a požiadanie Súdneho dvora Európskych spoločností o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

Súd ako autoratívny orgán rozhodujúci spory a iné právne veci je podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. povinný obligatórne prerušiť súdne konanie, ak rozhodol o tom, že požiada podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní EÚ Súdny dvor Európskej únie o vydanie rozhodnutia o predbežnej (prejudiciálnej) otázke. Konanie o predbežnej otázke podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní EÚ má povahu osobitného nesporného a medzitýmneho konania, v ktorom Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o výklade zakladajúcich zmlúv únie, o platnosti a výklade faktov inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Európskej únie, výklade štatútov orgánov zriadených taktom rady ES. Konanie o predbežnej otázke pred Súdnym dvorom je inštitútom pôsobiacim v záujme integrácie a zachovania jednoty európskeho práva, pretože v tomto konaní Súdny dvor Európskej únie vydáva rozhodnutia o určitých čiastkových otázkach výkladu a platnosti komunitárneho práva, ktoré je potrebné pre rozhodnutie vnútroštátneho súdu vo veci samej.

Povinnosť vnútroštátneho súdneho orgánu požiadať súdny dvor o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke je zakotvená v druhej vete článku 267 ZFEÚ. Túto povinnosť však nemožno vykladať absolútne, t.j. že vnútroštátny orgán má vždy a za akýchkoľvek okolností povinnosť požiadať o vydanie rozhodnutia

o predbežnej otázke. Zo žiadneho ustanovenia O.s.p. totiž nevyplýva, že všeobecný súd môže prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru návrh na rozhodnutie o prejudiciálnej otázke o výklade právneho aktu Európskej únie len na návrh účastníka konania a rovnako predpokladom takéhoto procesného postupu nie je len samotná skutočnosť, že sa v konkrétnej veci aplikuje ustanovenie zákona, platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah únieových právnych noriem, alebo ak sa aplikuje ustanovenie únieového právneho predpisu. Predpokladom povinnosti začať konanie o predbežnej otázke, týkajúcej sa výkladu komunitárneho práva, je v zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora predovšetkým skutočnosť, či otázka komunitárneho práva, týkajúca sa platnosti alebo výkladu únieového práva, je pre riešenie daného prípadu relevantná. Zmyslom riešenia predbežnej otázky nie je rozhodnúť konkrétny spor, ktorý je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny, ale zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva. Rozhodnutie o otázke hraníc aplikovateľnosti únieového práva preto musí mať bezprostredný súvis so sporom prejednávaným vnútroštátnym súdom v tom zmysle, že ho determinuje po právnej stránke. Zároveň prejudiciálna otázka nastolená Súdnemu dvoru EÚ nesmie byť zjavne neopodstatnená a irelevantná vo vzťahu k prebiehajúcemu konaniu, jej potenciálne zodpovedanie musí mať reálny dosah na prebiehajúci spor a zároveň nesmie ísť o otázku akademickú v tom zmysle, že táto otázka nemá reálny základ v prejednávanom spore. Otázky, s ktorými by sa mal podľa názoru vedľajšieho účastníka obrátiť súd na Súdny dvor Európskej únie, sa vo všeobecnosti týkajú ochrany záujmov spotrebiteľov, a preto nie sú pre rozhodnutie danej otázky (náhrada trov) relevantné, keďže spor po stránke právnej nedeterminujú. Zmyslom riešenia predbežnej otázky totiž nie je rozhodnúť konkrétny spor, ktorý je vo výlučnej kompetencii vnútroštátneho súdu, ale zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, avšak v danom prípade k tomuto účelu otázky vedľajšieho účastníka nesmerujú.

Zároveň je potrebné poukázať aj na to, že v danom prípade konanie bolo právoplatne zastavené (účastníci ani vedľajší účastník nepodali odvolanie proti výroku o zastavení konania), a preto prerušenie konania je pojmovovo vylúčené.

Náhrada trov odvolacieho konania nebola priznaná žiadnemu z účastníkov v zmysle ust. § 224 ods. 1, v spojení s ust. § 142 ods. 2 O.s.p., pretože každý z účastníkov bol podľa konečného rozhodnutia len čiastočne úspešný (vedľajšiemu účastníkovi bola priznaná náhrada trov vo výške 1/2-ice uplatnenej sumy).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.